

Externfinansierade projekt Fördjupningsprojekt

Januari 2019

Imman Rahim och Per Stomberg

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	2
Bakgrund	3
Externfinansierade projekt	4
Granskningens resultat	6
Bilaga 1 – intervjuade personer	10

Sammanfattning

Granskningens iakttagelser har resulterat i den sammanfattande bedömningen att Region Skåne har i allt väsentligt fungerande rutiner för hanteringen av externfinansierade projekt.

Vi anser också att de interna kontroller som tillämpas i dagsläget för att säkerställa korrekt hantering av externfinansierade projekt har förbättrats jämfört med tidigare år.

Vi bedömer att god redovisningssed i allt väsentligt följs avseende projektredovisningen.

En notering är att förlängning av projekt inte alltid förankras genom godkännande av extern motpart i de fall där även Regionstyrelsen har varit involverad.

- Vi rekommenderar att en rutin införs för att säkerställa att godkännande av förlängning alltid inhämtas från externa finansiärer.

Ytterligare en notering är att det förekommer att vissa projekt bokförs mot andra typer av intäkter, såsom ALF-medel (forskningsmedel från svenska staten och landsting), när projekten går med underskott. Därmed följs inte alltid de föreskrifter som finns vad gäller att kostnader till fullo ska täckas av de intäkter som fås från finansiärerna i det aktuella projektet.

- Vi rekommenderar att befintliga föreskrifter följs.

Vi har också noterat att de angivna startdatumen för majoriteten av de projekt som har ett startdatum under 2010 är missvisande, då detta sattes för alla befintliga externfinansierade projekt som fanns i UMAS (Universitetssjukhuset, Malmö Allmänna Sjukhus) innan det slogs ihop med USIL (Universitetssjukhuset i Lund). Detta försvårar analys av åldersstrukturen i projekten men låter sig svårligen korrigeras i efterhand.

Granskningen har vidare visat att det är relativt vanligt förekommande att de externfinansierade projekten förlängs och får ett senarelagt slutdatum. Med anledning av detta kan det diskuteras huruvida projekten kan anses vara tidsbegränsade enligt den grundläggande definitionen av ett projekt.

Bakgrund

Inom Region Skåne förekommer externfinansierade projekt uppgående till väsentliga belopp. Det är av stor betydelse att det finns väl fungerande rutiner för att säkerställa kvaliteten på hanteringen och redovisningen.

Revisionsmål

Vår granskning har syftat till att bedöma om Region Skåne har ändamålsenliga och väl fungerande rutiner för att säkerställa att redovisning av externfinansierade projekt sker i enlighet med god redovisningssed. Vår granskning har huvudsakligen inriktats mot följande:

- Att kostnader hänförs till rätt projekt
- Att kostnaderna atteras enligt gällande attestinstruktion.
- Att det endast är projektrelaterade kostnader som bokförs på projekten.
- Att plan för avrapportering följs.
- Att projekten resultatavräknas i tid för att få en korrekt periodiserad resultatavräkning.

Avgränsning

Denna granskning har avgränsats till de externfinansierade projekt som hanteras av SUS då dessa utgör en stor andel av regionens externfinansierade projekt och andra granskningar parallellt görs av projekt i andra delar av regionen.

Revisionsmetod

Vår revisionsmetod har bestått av följande tillvägagångssätt:

- Intervjuer med ekonomer som ansvarar för att tillhandahålla erforderlig finansiell redovisning till respektive projektägare.
- Kartläggning och utvärdering av befintliga rutiner, dels ur ett internkontrollperspektiv och dels ur ett redovisningsperspektiv.
- Begränsad stickprovsgranskning av projekt för att säkerställa korrekt hantering.

Tidplan

Granskningen har utförts under hösten 2018 och rapporteras till Revisorskollegiet i januari 2019.

Externfinansierade projekt

Region Skåne följer kommunallagen (2017:725) samt lagen om kommunal redovisning (2018:597) vilket även omfattar bestämmelser kring den ekonomiska hanteringen av externfinansierade projekt. Med grund i ovanstående regelverk finns det inom Skånes universitetssjukvård (SUS) tydliga interna riktlinjer för hur externfinansierade projekt ska hanteras, vilket följs upp av staben för forskning och utbildning.

1. Interna riktlinjer

Ett externfinansierat projekt definieras av att det är en extern finansiär som tillhandahåller de medel som används för projektet. Det kan bland annat vara ett privat företag, en myndighet, en stiftelse, en intresseorganisation, staten, en kommun eller EU. Vidare definieras ett projekt som ett uppdrag med ett bestämt avgränsat mål som, med bestämda resurser och en tillfällig organisation, kommer att utföras under en bestämd tidsperiod.

I riktlinjerna framgår tydliga förutsättningar som måste vara uppfyllda för att det ska kunna hanteras som externfinansierat projekt. Utöver att det krävs en extern finansiär, att det ska finnas ett specifikt ändamål och att det ska vara tidsbestämt finns det även krav på att det finns ett avtal eller tilldelningsbeslut med den externa finansiären som ska ligga till grund för projektet. Det får inte röra sig om ett projekt som ingår i den ordinarie verksamheten och storleksmässigt ska medlen för ett projekt överstiga ett halvt prisbasbelopp. Vidare ska det alltid finnas en projektägare, som bland annat ska ansvara för att det upprättas en ekonomisk kalkyl utifrån det underliggande avtalet. Samtliga projekt måste tillstyrkas av verksamhets- eller sektionschef samt divisionschefen innan de läggs upp och i slutet måste det alltid ske en ekonomisk slutredovisning.

Intäkter som erhålls från finansiärer får inte användas till något annat än att täcka de kostnader som uppstår i det projekt som intäkterna är avsedda för. Projektmedel kopplade till ett projekt ska redovisas på det projektet, oavsett om intäkterna erhålls från endast en källa eller om det erhålls från ett antal olika finansiärer, vilket är tillåtet så länge inte finansiärerna mistycker. Kostnader kopplade till projektet bokförs även de löpande på respektive projektnummer och ska till fullo täckas av projektets medel. I enlighet med bokföringsmässiga grunder ska redovisningen ske i korrekt period. Utöver direkta kostnader kopplade till ett projekt tillkommer även en overheadkostnad i form av indirekta kostnader för gemensamma kostnader så som användandet av lokaler, digitala system, kontorsmateriel och administrativt stöd. Denna overheadkostnad uppgår schablonmässigt till 10 % av intäkterna. För att ett projekt ska godkännas krävs det att projektägaren har gjort en kalkyl där det framgår att saldoret vid projektets slut kommer att bli noll eller positivt.

Projektägaren måste i sin initiala kalkyl även göra en riskbedömning, inte minst för ekonomiska risker i form av säkerställande av full kostnadstäckning för att tillse att eventuella underskott inte ska behöva täckas av medel avsedda för löpande verksamhet. Hänsyn måste också tas

till vilka resurser som kommer att tas i anspråk och effekten av detta samt risken för eventuella avtalsbrott eller om något skulle gå fel.

Regelbundna uppföljningar ska göras av projektägare och eventuell ekonomiadministratör som är behjälplig i den administrativa hanteringen. På SUS finns medarbetare inom staben för forskning och utbildning som specifikt har som uppgift att tillse att nämnda riktlinjer följs och att projektägare löpande utvärderar projekten. Det sker årligen en kontroll av samtliga projekt som närmar sig det registrerade slutdatumet för att avgöra om de ska avslutas eller förlängas. Projekt som inte har någon aktivitet registrerad under en viss tidsperiod utvärderas av samma anledning. Förlängning av ett projekt får endast göras om det finns en särskild anledning och en överenskommelse om det med finansiären, vilket ska dokumenteras på särskild blankett som heter "Genomlysning av projektmedel" och som ska godkännas enligt motsvarande regler för upplägning av nya projekt. Oavsett registrerat slutdatum, sker en genomgång av samtliga projekt i samband med årsbokslut.

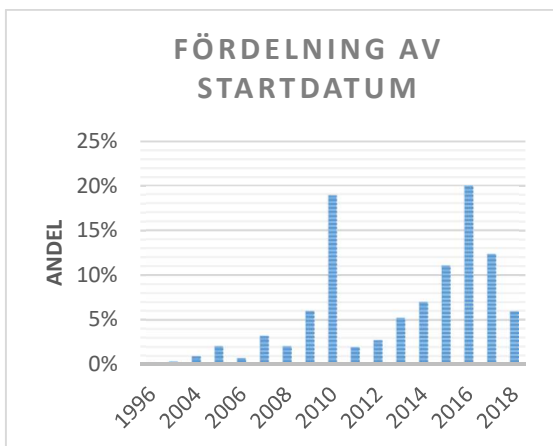
Granskningens resultat

Granskningen har främst genomförts genom intervju med nyckelpersoner som arbetar med externfinansierade projekt inom Skånes universitetssjukhus (SUS). Information om pågående balanserade projekt per augusti 2018 har inhämtats och analyserats. Vidare har ett antal projekt valts ut på stickprovsbasis för granskning mot underlag.

1. Utvärdering av balanserade externfinansierade projekt

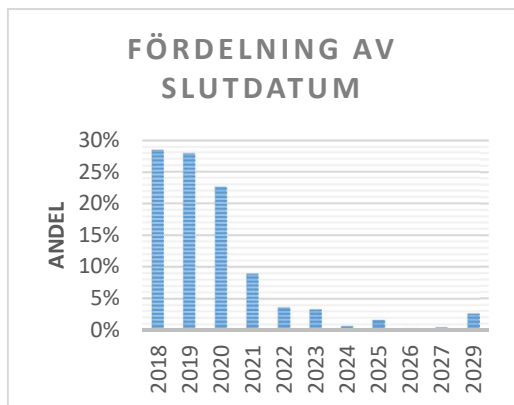
Per 2018-08-31 uppgick projektbalanseringen av externfinansierade projekt inom SUS till cirka 232 mkr. Samtliga har ett projektnummer som börjar på 8 för att särskilja dem från övriga projekt. Utav dessa är cirka 215 mkr bokförda på ett skuldkonto, vilket benämns "positiv saldobalans", medan cirka 18 mkr avser intäkter som är upplupna, bokade på ett tillgångskonto och definierade som projekt med negativt projektsaldo eller med så kallat underskott. De tidigare nämnda utgörs av projekt där intäkterna har erhållits i förväg medan de sistnämnda består av projekt där ersättningarna erhålls efter att projekten är färdigställda.

Nedan framgår fördelning av respektive projekts startdatum för de projekt som ligger med en positiv saldobalans, vilket utgör merparten av samtliga projekt enligt ovan.

Noterbart är att det är en stor andel (19 %) som har startdatum 2010. Förklaringen till detta är att det var under 2010 som UMAS (Universitetssjukhuset, Malmö Allmänna Sjukhus) slogs ihop med det som tidigare hette Universitetssjukhuset i Lund (USIL) och blev SUS. I samband med dataöverföringen fick alla projekt som tidigare tillhörde UMAS automatiskt ett startdatum under 2010, vilket innebär att informationen är något missvisande då det består av en blandning av projekt med tidigare verkligt startdatum samt projekt som faktiskt startades 2010.

I övrigt framgår det av tabellen att merparten av de externfinansierade projekten har ett startdatum under åren 2015-2018. I tabellen nedan framgår fördelningen av slutdatumen för projekt med positivt projektsaldo.

Som framgår av ovanstående tabell har nästan 80 % av de externfinansierade projekten ett slutdatum under 2018-2021. Med utgångspunkt från fördelningen kan det konstateras att projekttiderna totalt sett sträcker sig över flera år och att majoriteten förefaller vara koncentrerade runt ett lägre antal år, vanligen mellan 3 och 5 år, även om det också förekommer projekt som sträcker sig över en tidsperiod på över 10 år.

Det som konstateras ovan gällande tidsperioderna är under förutsättning att det inte sker några förlängningar. När de registrerade slutdatumen nås måste det tas ett beslut om huruvida projekten ska avslutas helt eller om de behöver förlängas, under förutsättning att möjligheten finns.

Hanteringen av slutdatum har kunnat kontrolleras genom att vi även har tagit del av data för motsvarande period föregående år (det vill säga för år 2017). Utifrån erhållen data har vi kunnat stämma av att de projekt som föregående år hade ett slutdatum under 2018 inte längre finns kvar i erhållen data avseende 2018, vilket tyder på att hanteringen sker enligt de riktlinjer som finns, det vill säga att samtliga projekt utvärderas och antingen avslutas eller får ett nytt slutdatum. Så länge ett avtal med extern finansiär finns, och det uppdateras enligt gällande riktlinjer, kan ett projekt i praktiken förlängas obegränsat antal gånger.

Vi har tagit del av den blankett som behöver fyllas i vid förlängning av ett projekt. På blanketten ska det tydligt framgå vad anledningen till den önskade förlängningen är, vad projektsaldot är, samt att saldokontroll intygas av verksamhetens ekonom eller en administratör. Blanketten ska signeras av såväl projektansvarig som sektionschef samt verksamhetschef, varpå slutligt beslut tas av stabschef. För att ett projektansvar ska kunna förlängas är det nödvändigt att det till blanketten även bifogas ett godkännande från finansiären, vilket även framgår av det mejl som skickas ut till samtliga projektägare i samband med den årliga kontrollen vid årsskiftet.

Vad gäller beslutsattest utgår SUS från samma regler som gäller inom Region Skåne i övrigt. Vi har även tagit del av beslutsordningen där det

framgår vilka som har rätt att ta beslut samt vilka attestbehörigheter som gäller och det är vår bedömning att även detta har följts.

2. Granskning av stickprov

I syfte att granska om riktlinjerna efterföljs har ett antal stickprov valts ut, med fokus på att inkludera projekt av varierande storlek, löptid och karaktär. Stickproven har stämts av mot underliggande avtal och bokföring.

De externfinansierade projekten hanteras separat genom att de får projektnummer som börjar på 8. Det förekommer dock även projekt som har ett projektnummer som börjar på 5 och som avser samlingsansvar, vilket innebär att kostnader för flera olika externa projekt inom en och samma forskningsenhet samlas initialt. Detta i syfte att underlätta den löpande hanteringen av de gemensamma kostnaderna såsom lön, hyra och labprover, innan det sedan kvartalsvis fördelas ut på respektive forskningsprojekt.

För samtliga stickprov finns avtal med extern finansiär samt en blankett som är ifylld enligt de riktlinjer som finns för att säkerställa att samtliga förutsättningar är uppfyllda. Vi har inte kunnat identifiera någon återbetalningsskyldighet enligt de granskade avtalen. Vid uppläggning av nya projekt finns en attestering av projektägare och en genomförd kontroll av en verksamhetsekonom eller -administratör, följt av godkännanden från såväl sektionschef som verksamhetschef.

Vi har tagit del av exempel på den uppföljning som görs för att följa upp status på olika projekt i samband med årlig kontroll, där mejl skickas ut till projektansvarig med anmodan att inkomma med nödvändig information.

I granskade projekt består övervägande del av kostnaderna av nerlagd tid och arbete, men det förekommer även kostnader i form av inköp av material och utrustning. Granskning av inköpsfakturor har på begränsad stickprovsvisbasis kontrollerats utan indikation på felaktigheter. Ett flertal projekt har förlängts och därmed fått ett uppdaterat slutdatum.

Vid förlängningar av projekt skall underlag finnas på att förlängningen har förankrats med extern finansiär. Utförda stickprov har dock visat att det finns projekt med flera finansiärer där endast ett beslut taget av Regionstyrelsen som delfinansiär finns att tillgå. Vi rekommenderar därför att rutinen kring detta förbättras så att överenskommelse med extern finansiär alltid finns på plats.

Vi har även uppmärksammat att det förekommer att vissa projekt bokförs mot ALF-medel (forskningsmedel från svenska staten och landsting) när projekten går med underskott. Därmed följs inte alltid de föreskrifter som finns vad gäller att kostnader till fullo ska täckas av de intäkter som fås från finansiärerna i det aktuella projektet. Vår granskning har inte kunnat utvisa i vilken omfattning detta sker.

3. Bedömning av riktlinjerna för externfinansierade projekt samt efterlevnaden av dessa

Vår samlade bedömning är att Region Skåne anses ha i allt väsentligt fungerande rutiner avseende hanteringen av externfinansierade projekt. Den uppföljning som staben för forskning och utbildning gör bedöms vara

såväl väl fungerande som väsentlig för att säkerställa korrekt hantering. Uppföljningen kräver kontinuerliga avstämningar med involverade projektansvariga.

Vi har identifierat ett förbättringsområde vad gäller dokumentationen av bekräftelse från extern finansiär i samband med förlängda projekt då det i ett antal fall endast fanns beslut från Regionstyrelsen och inte från den externa finansiären.

Vidare har vi uppmärksammat att det förekommer fall där riktlinjerna frångås vad gäller vilka intäkter som bokförs på ett projekt. Enligt riktlinjerna ska endast intäkter som är specifikt avsedda för ett projekt inkluderas, men det finns indikationer på att det förekommer att ALF-medel inkluderas som en del av projekten. Vi rekommenderar därför att Region Skåne utvärderar i vilken omfattning det sker och inför nya rutiner kring hanteringen av detta.

Stickprovsgranskningen har i övrigt visat att kostnader hänförs till rätt projekt, att kostnaderna är projektrelaterade samt att de atteras enligt gällande attestinstruktion. Vidare kan det konstateras att planen för avrapportering följs och att projekten resultatavräknas i tid och därmed periodiseras korrekt.

Då majoriteten av de externa projekten (över 90 % per augusti 2018) avser projekt med positivt balanssaldo, med en ytterst begränsad återbetalningsskyldighet, bedömer vi att risken för att inte få kostnadstäckning enligt gällande avtal är låg. Detta stöds inte minst av de fastställda förutsättningarna som måste vara uppfyllda för att ett projekt ska startas samt av att inga utav våra utvalda stickprov har indikerat att det skulle finnas någon återbetalningsskyldighet. Detta förutsätter en fortsatt kontinuerlig uppföljning av samtliga projekt och av de nerlagda kostnaderna.

De befintliga riktlinjerna har anpassats och förtydligats under senare år, varför historisk hantering av äldre projekt inte kan garanteras vara korrekt. Vår bedömning är dock att eventuella behov av justeringar fångas upp i samband med den regelbundna uppföljningen som görs av alla externfinansierade projekt. Vidare har det konstaterats att startdatumen är missvisande för majoriteten av de projekt som har ett startdatum under 2010, vilket var en teknisk lösning i samband dataöverföringen vid hopslagningen av MAS och USIL 2010.

Granskningen har visat att det är relativt vanligt förekommande att de externfinansierade projekten får ett senarelagd slutdatum och att projekten således förlängs. Då det i praktiken är möjligt att förlänga ett projekt flera gånger, utan något närmare ställningstagande avseende antalet gånger förlängningar har skett, kan det diskuteras huruvida projekten är att anses som tidsbegränsade enligt den grundläggande definitionen av ett projekt. En slutlig rekommendation är därför att utvärdera om en del av de externfinansierade projekten kan anses utgöra en del av den löpande verksamheten.

Bilaga 1 – intervjuade personer

Enhetschef forskning- och utbildningsekonomi, Skånes universitetssjukvård

Handläggare - Forskning- och utbildningsekonomi, Skånes universitetssjukvård

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.